

ԲԻՆԿՆԵՐ

ՄԱՅՐ ԱՃՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱՏԻՆ
ԿՐՈՆԱԿԱՆ, ՆՃԱԿՈՒԹԱՅԻՆ,
ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԵՐԿՆԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԼՈՒ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎԵՋԱՐԱՆՈՒՄ ԱՃԵՆԱՅԻՆ Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց

4 հուլիս

Նորընձա վարդապետներին

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Տ. Արքեպիսկոպոս Ս. Թորգոմ վրդ. Տոնիկյանին և Տ. Արքեպիսկոպոս Վրդ. Յուսուպյանին, ովքեր հունիսի 25-ին հաջորդաբար պաշտպանվելով վարդապետական իրենց թեզերը՝ Օշակաւի Ս. Սեբուդայ Մաշուկ եղեցունը, ձեռնարկ Տ. Արքեպիսկոպոս Խաչատուրյանի, տասնեջ երեք մասնավոր վարդապետության աստիճան:

Նորընձա վարդապետներին Նորին Արքեպիսկոպոս Ներվալացեց Մայր Աթոռի դիվանատան Տ. Արքեպիսկոպոս Խաչատուրյանի հայեցողով Կեսախան Հայրապետի օրհնությունն ու հոգևոր:

Նորին Արքեպիսկոպոսը, իր հայրական սերունդի օրհնությունը փոխանցելով Նորընձաններին, նախ իր գնահատանքը հայտնեց ընկեր հանձնաժողովին՝ կատարված աշխատանքի համար:

Դիմելով վարդապետներին՝ Հայոց Հայրապետը մասնավորապես ասաց. «...Մենք բարձր ենք գնահատում ձեր սերը հանրապետական Մաշուկյան Ս. Եղեցունի և հավատարմորեն ժողովուրդը: Վասնից ենք որ այս վարդապետական աստիճանի շնորհիվ ձեր աշխատանքը մեր մեջ գործադրվելու համար պարտադրվում է կամքը՝ օգտակար ծառայություն բերելու մեր ժողովուրդին: Մենք անհուն ուրախություն ենք ապրում նման առիթներով, երբ մեր կաթողիկոսն իրենք ձեռնադրվում են Նորին Արքեպիսկոպոսի կողմից:»

Կեսախան Հայրապետը նաև Նշեց, որ այս տարի մեր եկեղեցին կանգնեց է բազում ծախսերով մարտահրավերների առջև: Եվ վստահ է, որ Նորընձաններին իրենց ամենազորղի կնիքովով, որոշակի հավատով և ծառայության պիտի նպաստեն դրան հարցադրվելով:

Հավատ հանդիման՝ Նորին Արքեպիսկոպոսը Նորընձա վարդապետներին շնորհեց վարդապետական լաւագործութեամբ և խաղաղութեամբ ծառայելու Նորին Արքեպիսկոպոսի կողմից: Նշեց Նորին Արքեպիսկոպոսը՝ գոհութեամբ արձանագործելով այն հարաբերությունները, որ առկա են Ս. Արքեպիսկոպոսի թեմի և Երևանի թեմի միջև:

ԱՆՏ Երկսկողորսական Եկեղեցուն առաջնորդին

Ն. Ս. Ս. Ս. Գաբրիել Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Հայաստանի Կաթողիկոսական Եկեղեցուն առաջնորդին՝ Յուսուպյանին և Ներվալացեց Մայր Աթոռի դիվանատան Տ. Արքեպիսկոպոսի կողմից:

Նորընձա վարդապետներին Նորին Արքեպիսկոպոսը Ներվալացեց Մայր Աթոռի դիվանատան Տ. Արքեպիսկոպոս Խաչատուրյանի հայեցողով Կեսախան Հայրապետի օրհնությունն ու հոգևոր: Նորին Արքեպիսկոպոսը, իր հայրական սերունդի օրհնությունը փոխանցելով Նորընձաններին, նախ իր գնահատանքը հայտնեց ընկեր հանձնաժողովին՝ կատարված աշխատանքի համար:

Նորին Արքեպիսկոպոսը, իր հայրական սերունդի օրհնությունը փոխանցելով Նորընձաններին, նախ իր գնահատանքը հայտնեց ընկեր հանձնաժողովին՝ կատարված աշխատանքի համար:

Ն. Ս. Ս. Ս. ԳԱԲՐԻԵԼ Բ ԱՄԵՆԱՅԻՆ ՀԱՅՈՒՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՇՆՈՐՀԱՎՈՐԱԿԱՆ ՈՐԴԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՕՐԿԱ ՄԱՌԻՈՎ

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին պիտի ընդունեն Նորընձա վարդապետներին, որոնք ձեռնադրվում են Նորին Արքեպիսկոպոսի կողմից:

Նորընձա վարդապետներին Նորին Արքեպիսկոպոսը Ներվալացեց Մայր Աթոռի դիվանատան Տ. Արքեպիսկոպոս Խաչատուրյանի հայեցողով Կեսախան Հայրապետի օրհնությունն ու հոգևոր: Նորին Արքեպիսկոպոսը, իր հայրական սերունդի օրհնությունը փոխանցելով Նորընձաններին, նախ իր գնահատանքը հայտնեց ընկեր հանձնաժողովին՝ կատարված աշխատանքի համար:

Նորին Արքեպիսկոպոսը, իր հայրական սերունդի օրհնությունը փոխանցելով Նորընձաններին, նախ իր գնահատանքը հայտնեց ընկեր հանձնաժողովին՝ կատարված աշխատանքի համար:

Նորին Արքեպիսկոպոսը, իր հայրական սերունդի օրհնությունը փոխանցելով Նորընձաններին, նախ իր գնահատանքը հայտնեց ընկեր հանձնաժողովին՝ կատարված աշխատանքի համար:

Ամպլեդի հանդիսություն Գեղարքայի հոգեւոր ձեռնարկում

Հուլիսի 6-ին Գեղարքայի հոգեւոր ձեռնարկում Ն. Ս. Ս. Ս. Գաբրիել Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հանդիսատեսությունը տեղի ունեցավ ձեռնարկում 2004-2005 ուս. տարվա փառանքի հանդիսությունը: Ներկա էին Մայր Աթոռի Սուրբ Էջմիածին, ձեռնարկի ղեկավարները և ծնողներ:

Բացման խոսքով հանդես եկավ ձեռնարկի ղեկավարը՝ Ն. Ս. Ս. Ս. Գաբրիել Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը:

Նորին Արքեպիսկոպոսը, իր հայրական սերունդի օրհնությունը փոխանցելով Նորընձաններին, նախ իր գնահատանքը հայտնեց ընկեր հանձնաժողովին՝ կատարված աշխատանքի համար:

Նորին Արքեպիսկոպոսը, իր հայրական սերունդի օրհնությունը փոխանցելով Նորընձաններին, նախ իր գնահատանքը հայտնեց ընկեր հանձնաժողովին՝ կատարված աշխատանքի համար:

ՄԱՍՆԸ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սկիզբը՝ էջ 1

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎԵՋԱՐԱՆՈՒՄ

11 հուլիսի

ԵԱՀԿ-ում Ֆինլանդիայի սեփական դասվիրակության ղեկավարին

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց եվրոպայի անկախություն և համագործակցության կազմակերպությունում Ֆինլանդիայի մշտական պատվիրակության ղեկավար, դեսպան Ալեքսի Հարկունենի գլխավորած պատվիրակությանը՝ ԵԱՀԿ Երևանի գրասենյակի սրահին Վադիմիր Գրյալսիիի ուղեկցությամբ:

Վեհապետ Հայրապետը, ողջունելով հյուրի այցը Մայր Աթոռ, ներկայացրեց Հայ Եկեղեցու նախնային պատմության ուղին՝ մասնավորապես անդրադառնալով Եկեղեցու առեւ ծառայած դժվարություններին, մարտահարձներին, ինչպես նաև հաջորդականություն, ժողովրդի հոգեւոր դասակարգության, ենթեցաշինության, ենթեցաշինության պատմությանը և սոցիալական պայավորության ոլորտներում: «Մենք ուզում ենք մեր գահատանը և շնորհակալությունը բերել մեր կազմակերպությանը՝ ձեր ներդրած շնչերի համար՝ տարածաշրջանում խաղաղություն հաստատելու, համագործակցության ոգին

գործադնել, մարդկանց բարոյ կյանքի պայմաններ ստեղծելու գործուն»:

Իր հերթին տիար Հարկունեն անդրադառնալով Հայաստանի այցի մանրամասներին՝ շեշտեց, որ այցը լավ հարավորություն է ընկնում իրեն ճանաչելու Հայաստանը և հայ ժողովրդին, ինչպես նաև Եկեղեցուն և հայ ազգային կյանքի հետ իր համերկում: «Հայ հասարակության միասնությունը գործում կարող է Հայ Եկեղեցուն դնել»:

Նշելով Ամենայն Հայրապետի հետ իր խոսքում Նա Նաև, վաստակողություն էր արժանացել հայկալարության շուտակալությանը:

Հանդիպման ընթացքում Վեհապետ Հայրապետը գովառնակությամբ իրից 2004 թ. հունիսին Ֆինլանդիայի կառավարի իր այցելությունը: Դեսպանը Լորիի Սրբույթյան փոխանցեց նաև Ֆինլանդիայի Ուղղափառ Եկեղեցու իրականաց, աղբյուրակալու Լորիի եղբայրական շնորհ ողջունեց:

ՀՀ-ում Հունաստանի դեսպանին

Վեհապետ Հայրապետն ընդունեց Հայաստանի Հանրապետությունում իր դեսպան-գլխավոր առաքելություն և վարսած՝ Հունաստանի Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Անտոնիոս Վալախիսիսին:

Հայոց Հայրապետը բարձր գնահատեց դեսպանի աշխատանքը: Հայաստանում և երկու կարգում պակցող երկու երկրներին ու ժողովուրդներին միջև առյալ կապերի և համագործակցության ամրապնդման և զարգացման գործում: Լորիի Սրբույթյան, հրաշքեղ տալով Հունաստանի դեսպանին, մարդկանց քաղաքացիություն և նրանքով հաջորդություններ հետագա առաքելության մեջ:

Դրս Վալախիսիսը, շնորհակալություն հայտնելով ընդունության համար, իր և դեսպանության կողմից անդրադառնալով կառուցող Մայր Աթոռ Սուրբ Եջիմանյանի Հայ Եկեղեցու ազգային բարեփրկական ծրագրերի իրականացման համար:

Հանդիպման ընթացքում խոսեց Հայաստանի Հայոց Սրբազանության Սուրբ Եկեղեցու և Դոկս Ուղղափառ Եկեղեցու միջև առյալ կապերի ուղղությունը, ինչպես նաև Հունաստանում ուսումը Մայր Աթոռի միասնական մասին:

Հանդիպման ներկա էր Մայր Աթոռ Ս. Եջիմանյանի միջնեկության համադրությունների բաժնի պատմաստանառու Տ. Եզնիկ եպս. Պետրոսյանը:

Համահայկական հայագիտական օլիմպիադայի մասնակիցներին

Ն. Օ. Տ. Տ. Գարեգին և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Հայաստանի, Արցախի և Արևիկի շուրջ 10 երկրներից ժամանած Համահայկական հայագիտական միջազգային օլիմպիադայի 150 մասնակցներին՝ ՀՀ Կրթության և գիտության նախարար Սեդրակ Երիցյանի ուղեկցությամբ:

Հանդիպման առթոյն ՀՀ Կրթության և գիտության նախարարը հայտնեց, որ այս աղբյուր երկրորդ մասնաժամ օլիմպիադան է, որ կազմակերպվում է Մայր հայրենիքում՝ ՀՀ նախագահի բարձր իրավաստությամբ, և նպատակ ունի նպաստել Հայրենիքի՝ Վիտրոլ կազմերի սերունդներին: Դրս երիցյանը կարեւորեց ուսումնասիրությունն Ամենայն Հայոց հավատարմ զրույց Ս. Եջիմանյանի և հանդիպումն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հետ:

Այս օլիմպիադայի մասնակցներին իր հայրական պատգամն ու օրինդությունը հիշեց Ամենայն Հայոց Հայրապետը: «Տարին ինքնակամ և մեր ժողովրդի համար, ազգովին կառուցողական 90-ամյակ Հայոց Տեղապատկարության, ազգային տոհմաբանության համար, ձեր հերթի գլուխը՝ 1600-ամյակը և ինքնատուր ինքնատուրությունը է մեր այցը, ձեր մեկնությունը հայրենի երկրական հողի վրա: Նա վաղա՛րդ, որ այդ երկու երկրական հողաբանությունները պիտի անդրադառնան առաջնորդներ ձեզ, պիտի

խոսեն ձեր հոգում և ուղեկցեն ձեր դեպի մի նոր (տարածական) մուտք ձեր կյանքի ընթացքում: Դիմի անդրադառնալով նախատեսված աշխատանքային աշխատանքին, ինչպես նաև կյանքի ընթացքին, հայրենիքը համարն ազատ կյանքի, հայրենիքը և հայկական է: Եվ նրանք նախատեսված, որպեսզի դուք, որպես մեր ժողովրդի արժանավոր նոր սերունդ, զգա և կյանքի ընթացքին այն բարի ինքնություն, որ իրենք ծնաբան ունեն իրենց հոգում:

Ս. Երիցյանը զգալիորեն, օգնությունը այս բացառիկ միջադեպին, այս շնորհի, հաղորդակցվեց այս օրերակցություններին, վերանորոգեց ձեր հայրենիքի ուղիսը ու այն հարթեցրեց, որպեսզի առաջնորդի ձեզ նոր հարթակներին, որպեսզի առաջնորդի ձեզ դեպի մեր հայրենի երազների իրականացումը:

Եվ ձեր այն ուղիսով պիտի գործանա ու շնչանա հայրենական մեր կյանքը...»:

Լորիի Սրբույթյան իր բարեխաղաղությունը ուղեց հայրենիքի մասնակցներին, որ իր գահատանը միջուկային Կրթության և գիտության նախարարությունը և մասնակցություններ:

Հանդիպման ընթացքում պրն Երիցյանը խոսեց նաև հայագիտության և Հայ Եկեղեցու արդյունավետ համագործակցության, Մայր Աթոռ Ս. Եջիմանյանի հետ համատեղ իրադրությունը բազում կրթական ձեռնարկների մասին:

Տեղեկացվեց, որ տույս թվականի գոտստորին Մայր Աթոռ Սուրբ Եջիմանյանի, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի բարձր իրավաստությամբ, կանխացվեց Սերյոժեյ Ռոստոմիրի լեզուապատրաստման մեթոդային աղբյուրները:

Հավանա իմանդիվան՝ Վեհապետ Հայրապետը պատմաստանեց ներկայիս իրադրությունը:

«Ս. Սահակ - Ս. Մեսրոպ» Երանանգ Հասնիկ Պապյանին

Հուլիսի 12-ին

Մայր Աթոռ Ս. Եջիմանյանում, հանդիպություն կատարեց Ս. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, տեղի ունեցող շքանշանի հանձնման արարողություն: Հայոց Հայրապետը Հայաստանյայց Ուղղափառ Եկեղեցու Ս. Սահակ - Ս. Մեսրոպ» բարձր շքանշանով պարգևատրեց աշխարհիկական եղբայր Հասնիկ Պապյանին՝ իր գահատանը եղբայրական աղոթատանում մեծ աշակերտ:

Հայցան խոսքով հանդես եկավ Ս. Սահակին ին. Վաստասյանը՝ ապա՝ եղբայրական մասին Կոնյաի Քույր Եկեղեցու, որ հանդեսով այն հանգամանքի, որ եղբայրական համեմատելով հանդես և գալիս տարբեր երկրներում, սակայն երբեք չի մոռանում իր հայրենիքը և իր ժողովրդին և մշտապես մնում է որպես հայ մշակույթի դեսպան:

Հայրապետական սրբատառ Լորիական ընթերցեց Մայր Աթոռի իրականացված Ս. Արշակյան եպ. հաջորդական, որում մասնակցության ամպը՝ «...Երևանյան տարիքի մուտք գործելու եղբայրների կյանքում ապագայի և հանդես զարկ երեսնակ մայր բնեմով՝ Ս. Վալենտինյանի սակավ պետական օգնությունը, որպեսզի ժամանակում կարողացաք հասնալու երկրի ճանաչման մեծությունների կողքին՝ արժանանալով խոսքի գահատանը և վաստակելով ջերմ սերը արդեն առաջին տարիքի մեջ: Հայ հայրենիքից բացառությամբ է ինքն ձեր անձնական ելույթները և միջոցով պատմում ունեցող ինչու է ձեզ և վերստին հանդեսով ձեր տաղանդով, ամպով ապագայի ձայնի գեղեցիկություն և կատարողական մեծ վարձատրությամբ: Շնորհաշատ հայրենիքը երեսնականստեղի ամպով եղբայրական

ասպարեզում բացանալու է դարձել Ձեր անունը նաև համայն աշխարհում: Այսօր Ձեր արժեքը ամպով ապագայի գահատանը և հայրենիքի և միջազգային ամենաբարձր մակարդակներով: Երեմիայիս և հանրապետական երեսնակի կարգում, որպեսզի առյալ տալիս տարիքի մեծ հաջորդությունը հանդես է գալիս ինչու աշխարհում նշանակող իմաստների և աշխարհում լսվողի ճանաչմանը ի. Գոհարյան, որ մեր ժողովրդի պարգև է ձեզ պես տաղանդավոր զավակ, ով իր գործունեությամբ հանդես է փառքը հայ երաժշտությանը»:

Այլուհետեւ իր ստոր խոսքը ներկաներին ուղեց տեղի: Հասնիկ Պապյանը՝ տղական շքանշանը նշանակող իրեն օրհնություն: «Այսօր ստանալով այս օրհնությունը իմ հայրենիքում, հայ ժողովրդի կողքին, ձեռնարկ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի՝ ձեռնարկ ընդհանրական խոսքի: Դիմի կրկնում այն ինչ պարզ և պարզավոր ծայրային ու ժողովրդին»:

Այս Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս իր հայրապետական օրհնությամբ ու գահատանից ջերմ խոսքը ուղեց մեծարկության՝ մանրեց, որ Ամենայն իր օրհնությունը իրականում դարձնում էր ընդհանրական՝ պարգևատրելով նրան: Իր հաջորդություններ և բազում բերկունքներ:

Ցավակցական գիր Գեորգ Զահուկյանի հարազաններին

Հուլիսի 7-ին, ակադեմիկոս Գեորգ Զահուկյանի կյանքից ախրով, Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը զավակական գիր է հղել երեսնակահարալիս հայազգյի սակերի հարազատներին, որում ասվում է:

«Ցավով և անօտանալով տեղեկացան ակադեմիկոս, նշանակող լեզվաբան Գեորգ Զահուկյանի մահվան մասին: Մայր Աթոռ Սուրբ Եջիմանյանի հանուն Գեորգյանի ձեռքով խորհրդի և Սուրբ Եջիմանյանի միասնական Սեր խորին ցավակցություններ են բերում հանգուցյալի բոլոր հարազատներին:

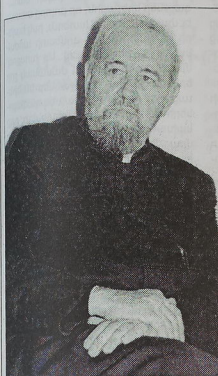
Արդարև, Տեղեկարար ու բեմականոր տարիքի կյանք պարգևեց Գեորգ Զահուկյանին՝ մեր ժողովրդի արժանավոր, տաղանդաշատ ու մեծանուն զավակին, որը նա անցնում էր:

Լիցիցը հարազատ ժողովրդին ու հայրենիքին՝ ծառայելով գիտությանը: Ամենաստեղծի և նրա ամպով հայ և ընդհանուր լեզվաբանության մեջ, որը օրը ու տալիս նրա անունը դուրս այդ ապագայում մեծությունների կողքին: Նրա պատկառ մտքի ու կիրքի հոգեւոր, տարիքի տեղի շնչից աշակերտներ են կրում հայոց լեզվի պատմության և արդի հայերենին, հայերենի բարբառաբանությունը և հանձնարական լեզվաբանության կիրքով բազմաթիվ ուսումնասիրություններ, մարդկային մտածողության ամպով:

Երեսնակահարալիս Գեորգ Զահուկյանը անցնում էր իր անձնական ու մեծարժեք երաժշտական մեր ժողովրդի և հայազգյի հայրենիքին, ով ձեր միջոցով ենք ներկայացնում: Եվ այսօր մեր բոլորի հոգում գերակա է զգացումը, որ իր գործով ու ժամանակագրության անուն և նրա իշխանությունը: Արդարև ձեռք, որ Բողոքն Ամպով երկրական ստեղծ թանկությունները հարազատներին ու լույսից էր ընդունել հոգին հանգուցյալ Գեորգ Զահուկյանի և Սուրբ Դավթ շնորհիվ միջադրությունը պարգևի նրա բոլոր հարազատներին:

«Ձիշտակն արդարյան օրհնություններ եղին, ամեն»:

Ի Տեր հանգչավ Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոս Աճեմյանը

Ի տեր հանգչավ տեղեկացանք մեզ, որ հուլիսի 13-ին՝ կայանի 79-րդ տարում, իրականում մանկ հիվանդությունից հետո վախճանել է Մայր Սուրբ Մարիամ Երեմյանի արքեպիսկոպոսը, Երեմյանի անունով հայապետության Սուրբ Գևորգյան ֆակուլտետի ուսուցիչ Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոս Աճեմյանը։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոս Աճեմյանը ծնվել է Զաչեք քաղաքում 1926 թ.։ Նախնական կրթությունն ստացել է տեղի հայկազյան վարժարանում և այնուհետև՝ 1937-1939 թթ.՝ Մխիթարյան դպրոցի կազմակերպումով։ 1939-1943 թթ. հաճախել է Զաչեքի երեւոյնի դպրոցը, որի քննաքննության հաջողությամբ արժանացել է Մանկիսկան դպրոցի մեծագույն դասընթացի և ծանոթացել էր Բարսեղյան համալսարանի գրականության և փիլիսոփայության ուսանողների հետ։

1947-1950 թթ. հետեւել է Բարսեղյան համալսարանի գրականության և փիլիսոփայության ուսանողների խմբին։ 1950-1956 թթ. կարելի էր համարել Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսի ակտիվ գործունեության ժամանակը։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Ե Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Աթոռի գլխավորատեղիությունը։ 1965-1994 թթ. ընդ է երեսուցանի Սուրբ Զակարյան միաբանության անդամ, որ վարել է դիվանատեղի և, կազմակերպել տեղի պատրիարքի։ Երկու տարիներ ընդ է կան Ա. Մ. Երեմյանի կողմից Ս. Հանի արքեպիսկոպոսի հանգանակություն գործում։ Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը աշխատակցել է կան Աթոռի անդամներին՝ կան Աթոռի անդամներին՝ կան Աթոռի անդամներին։

1965 թ. Սուրբնորհի 7-ի տեղի և պատրիարքի ծանոթությունը։ Ս. Մ. Ս. Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Սուրբնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

1975-1985 թթ. լինելով Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսի օգնական, գործում մասնակցություն է ունեցել Զաչեք եկեղեցի, Մայր Սուրբ Մարիամ Երեմյանի արքեպիսկոպոսի հանգանակություն գործում։

1994 թ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Սուրբ Մարիամ Երեմյանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Միրո

Երաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Սուրբնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Իրադարձություն

Իրադարձություն մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Ծանոթություն

Ծանոթություն մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

արտոյալում, ո'չ է մեր օրերի փոշու և փշու համայնապատկերը կրա։

Եվ այսօր, իրականությունը սրբազան հոր մեծության և վաստակի, պարզ հայ մարդու և հայ հոգեւորականի հիշատակի արժեքը մեր սրտքը ներս առնում և մտաբան, խորանքում, որ ամենաբարձր Տեղեկության ուղիների և հավիտենական երկրության մեջ պահվում էր՝ երկրային հոգեւորի և ցանկեղ կատարելության և պարտական ոգով։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Իրադարձություն

Իրադարձություն մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

Չերաշնորհի Տ. Հանի արքեպիսկոպոսը մահացել է 79-ի տարեկանում։

ՄՈՎՍԵՍ ԽՈՐԵՆԱՅՈՒ ՏՆԵՂՅԱՆ ՏԱՐԵՓԻ ԵՎ ՏՆԵՂԱՎԱՅՐԻ շԱՐՅԻ ՇՈՐՔ

ԳԼԽԵՆ ԱՌԱՋԻՆ

Մովսես Խորենացիի Տարոնի ծնունդ

Սկզբը՝ Թիվ 11, 12

Մովսես Խորենացու անձի, արարած ժամանակաշրջանի և նրա «Յայց պատմություն» շուրջ անցյալ դարի վերջին բառորոշում օժտված վեճերի անդի տվին կատարած տակ անդին նրա ծննդավայրի վերաբերյալ ավանդաբար պահպանված տեղեկությունները:

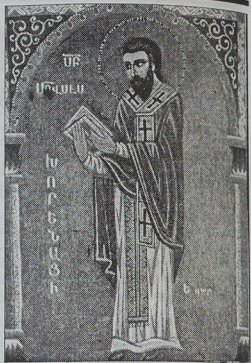
Ինչպես ցույց է տալիս Խորենացի մատյանը, նրա ծննդավայրը պետք է լիներ խորեկ կամ Խորեան բնակավայրը: Ընդունված էր, որ նրա ծննդավայրը գտնվել է Մեծ Յայցի Տուրքերեան աշխարհի Տարոն գավառում՝ Բգուկայա (Վանա) ծովից և Բգուկայա գավառից արեւմուտք: Եվ իսկապես, Տարոնում եղել է Խորեան կամ *Խորեկ* անունով վանք, որը հայ մատենագիրային մեջ հիշատակվում է 4-րդ դարի սկզբից՝ Չեմոն Գլակի

«Պատմություն Տարոնի» երկում: Այդ տեղանունը հայտնաբերվել է իրանական, ծագում ունի (խորեան = գետ, X(v)ar-dnah-ից, փառք H. H(b)schmann, Armenische Grammatik, Leipzig, 1879 (New York, 1972) S. 43): Դաշար Ժարպեցու մոտ (Դաշարայ Ժարպեցու Պատմություն Յայցի, Թուրք առ Վահան Մամիկոնեան, Տփղիս, 1904, էջ 128) հիշատակված է Կինի-Խորեան պարսից գրագիրը, իսկ ըստ Մովսես Կարյանավանցու (Մովսես Կարյանավանցու, Պատմություն Արցախի աշխարհի, Երևան, 1983, հատոր երկրորդ, գլ. Ժ, էջ 129)՝ Պարսից արքա Խուրեդ 2-րդի գործարքն էր Խորեանը: Այդ անունը հայաց եղել է հստակագույն է թե՛ որպես տեղանուն և թե՛ որպես անձնանուն (Խորեկ): Չեմոն Գլակի կարծիքով՝ այդ տեղանունը անցել է եկեղ Յայսապան գաղթած հնդկ իշխանների որդիներին ծնել անունը: Ըստ ավանդության՝ Դեմետրոն է Գիսանե եղբայրները հնդկ իշխաններ էին, որոնց հնդկացի Դիանացեան արքան արտաքսեց իր երկրից, իսկ հայոց Կարյանը թաքցավոր, սրանք ընդունվելով, տեղե Տարոն երկրի իշխանությունը: Նրանք այստեղ շինեցին Կիշապ թաղաքը, իսկ Կիշապտուն կանանցերին կուղեբեր, որ պաշտվում էին հնդկների երկրում: Բայց 15 տարի անց թագավորը սպանեց երկու եղբայրներին և Տարոնի իշխանությունը տեղե նրանք որդիներին՝ Կուսահին, Մեղունիսին և Յոտեսին, որոնք էլ շինեցին երեք ավան և իրենց անուններով կոչեցին Կուսահ, Մեղուի՝ Տարոնի դաշտում, և Յոտեսին՝ Պարուկայա գավառում (Մովսես տեղում, էջ 35-36: Մի այլ տեղում՝ էջ 25, Կուսար ավանը ևս հիշվում է Պարուկայա գավառում): Ըստ այս, Խորենան բնակավայրի անունը ծագում է հնդկ իշխանի որդի Յոտեսի անունից, և սկզբնական ավանը պետք է կոչված լիներ Յոտեսան, եւ, ի վերջո, և գտնվում էր Տարոն երկրի Պարուկայա գավառում,

որտեղ էր նաեւ Կուսար ավանը: Բրնեի հետ միաց պատերազմից հետո Տրդատ թագավորը, Մեղունիս և Սյունյաց իշխանները սուրբ Գրիգորի հրամանով Բնակարան կոչված տեղում՝ Յոտեսան և Կուսահ ավաններում, երեք խաչ կանգնեցրին և այդ տեղերում իմնեցին սուրբ Կարյանեցի (Գլակ) վանքը և երկու եկեղեցի (Մովսես տեղում, էջ 43-44):

Արդեն 5-րդ դարում *Յոտեսան* ավանը արտասանվեց *Խորեան*: Չեմոն Գլակի մեջ հասած ծնունդներում այդ տեղանունը ավանդված է այլեպիս արված ձեւերով՝ *Խորին, Խորինի, Խորնի* և այլն: Դա մեկն էր Տարոնի այն 12 դաշտավերտերից, որոնք տրված էին Կուղեբերին ծառայելու, իսկ սուրբ Գրիգորը, իրենց հասարակ իմաստներ, ծառայության տեղե իր իմնած Բնակարանի (Գլակ) վանքին: Այդ 12 դաշտավերտերից Չեմոն Գլակը հիշատակում է 8-րդ Կուսահ, Տոմ (Տոմու, Խորտում), Մեղուի (Բրեյն (Պարեյն)), Մուշ, Խորին (Խորոն, Խորինի), Կեղե (Կեղեց, Կեղեց), Բուլու (Բալու), որ թարգմանված թվում էր Խորին (Խորինի): Խորին ավանդակի մեծությամբ մասին գաղափար է տալիս այն, որ Մամիկոնյանների տիրապետության ժամանակ, լրան նրանց հաշվեգրքի, ավանն ուներ 1906 ծուխ (եղր) և զորքին տալիս էր 700 հեծյալ ու 1007, ըստ այլ ձեռագրերի՝ 1700 հետեակ (Չեմոն Մարի, էջ 37):

Եւթված 12 ավանները Մամիկոնյանները, անշուշտ, ժառանգություն էին ստացել Սահակ Պարեյն կաթողիկոսից՝ Լուսավորչի տան անկախից հետո (428 թ.) քանի որ Սահակն արու գալակ լուսեւ, եւ Լուսավորչի տան կալվածները կանգնել էր իր թուններին՝ իր փեսա Դամազայա Մամիկոնյանի որդիներին, որոնց թվում էր և սպարապետ Վարդան Մամիկոնյանը: Այս մասին վկայում է Դաշար Ժարպեցի, «Եւ վանք զից զոյր իր արու որդի, բայց միայն դուստր մի, գոր էր

տուեալ կնոթեան Յամազայապ տեան Մամիկոնեցի և Յայս արարապետի, որ ծնաւ ի Յամազայապ երիս արու որդիս, գալուքս Կարդան և գալուքս Յամազան և գերաներին Յամազայապան, որոց եւն եւ կնեաց տուրս այրն Մատուոյ Մահալ գաւառուածս գեղորդ իւրոց եւ ազարապետ, եւ իր ինչ միսնակ եւ իր՝ եւն նոցա ի Դամազայոթին և գաւակի նոցա միկնեց ցալկանս՝ (Դաշարայ Ժարպեցու Պատմություն Յայցի, Տփղիս, 1904, դրուագ ա, գլ. ԺԸ, էջ 37):

Յայկոնի ազգագրագետ Գաբրիել Սրբանյանցը, որ 1860-ական թվեթյան շրջանակներ է Տարոնում ու մամիկոնյան նկարագրել Մշո դաշտը, իր տեսած բազմաթիվ շենքեր ու վայրերի շարքում թվարկում է՝ Խորոնը, Մեղուի, Կվարս (Մանաշըղու գավառում՝ ամիսնակայի սուրբ Կարապետի վանքի), Տոմ, Բաքին, որ է Բալու, Մուշեղոն և այլ բնակավայրեր (Գաբրիել Սրբանյանց, Գործ ու բոց եւ Սասունից Ղազարի կամ Մեղի դուռ, Երկր, հտ. 1, Երևան, 1978, էջ 33, 174, 418): Այս համարվածքը ավանդաբար է Խորենի և Խորենը բնակավայրերի նույնությունը: 1909 թ. Խորենը գյուղը (Բիթլիսի վիլայեթում) ուներ 50 տուն հայ բնակիչ, որոնց մեծ մասը 1915 թ. թուրք-գաղթի ժամանակ գոհ գնաց Երուսաղեմ յաթաղանին:

Հայրապետություն՝ էջ 8

ԵՆԵՈՒՂ Գ ԵՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՎԱՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՄԱՍ Բ

ՏԵՐ ՀԻՄՈՒՄ ԵՐԻՍՏՈՍԸ ԵՎ ՆՐԱ ԱՍՏՎԱՏՈՒՄԻ ՀԱՏԱԿՆԵՐՆԵՐԸ

Սկզբը՝ էջ 5

Ուտի առաջադր զարմանքով հարցնում է. «Ինչպե՞ս կապովներ, երբ անմարդ գտնվեց արարչի փրկության հանդեպ» (Երբ. Բ 3):

Ընդհանրապես՝ ամենք, որ Բիթատու կեանք իրեն փրկել, ապա էլ քաղցրորեն փրկելու համար անորոշ աշխարհից դուրս, ապա էլ իրենք իրենք անմարդություններից ու օրենքի անմեղիք և հավանական բացարձակ փրկություն չընդունեցին:

Միայն Բիթատու է Գրիգոր:

Այս Պետրոս առաքյալն այս մասին ասում է. «Վաղ փրկություն մեկ որովքով» (Գործք. Գ 12):

Դ) Ի՞նչ նրա ՆԵՐՎԱՐԱՆՈՒՄ ԱՅՆ ԱՆՆԻՆՑ

1. Ինչպես արդեն ասել ենք, խաթիրի կամ իրենց մեղքից պահպանում էր անսանձամբայի բացարձակ բավարար, իսկ Սամուել քաղցր քաղցր ուրիշ ուր իր անսանձամբ էլ: Հայրն որ Տեր Հիսուս Բիթատու կատարել է այս փրկագործությունը և այն ամբողջական ավարտի հասց

նով փրկվել ամենքից բոլոր անմեղքություններից և հավանականապես ապագայով օրենքի անմեղք, ապա նա ամսանան է, որնեմ է Սամուել:

Բիթատուի փրկագործությունը մի կիսամիջ վկայություն է Նրա ասվածությունը: Բրնեից ենք նաև Սամուել չինեմ, ապա այդ փրկագործությունը մի օրոգ աշխարհից, և նա չէ կարողանա փրկել անորոշ աշխարհի բոլոր մեղքներից:

2. Ասված ասում է. «Ինձանց բացի որից Սամուել չգիտի՞ ճանաչեմ, Ինձանցի բացի որից *փրկելի չեմ*» (Օվեան Գ 4), այլն՝ «Չեմ այս Սամուել, Ինձանցի բացի, արդու եւ *փրկելի*, և չեմ մեկն, Ինձանցի բացի» (Եւ. ԽԵ 21): Աստուածամայի, ապագայով, եւ իր փրկելի Հիսուս Բիթատու, միայն Նա է Գրիգոր, և փրկություն չեմ մեկ որովքով (Գործք. Գ 12):

Ինչպե՞ս կարող եմ այս երկու պնդումները համահունչել միմյան: Ասված կամ Աստուածայունը ծիշ չէ՞ ասում: Չա՞յ չեմ, Սամուել ճշմարիտ է:

Ասա ի՞նչ կարող հասկացվել մեկ այլ կերպ, քան որ Սամուել Բիթատու է, ուսում իր ասում ենք, որ

Ասված է Գրիգորը, միևնույն ժամանակ մնալի ունենք, որ Բիթատու է Գրիգոր:

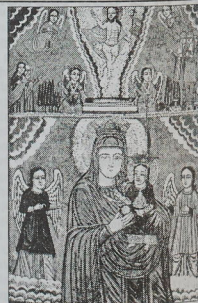
3. Երբ Բիթատու Ասված չէ և իր կյանքը տեղե բոլոր մարդկանց համար նրանց հանդեպ սիրուց, մի՞շտ կլինի ասել, թե Բիթատու մարդկանց առավել սիրեց, քան Ինքն Ասվածը կա՞րողորդ պալիս: Երբ, որ մարդկության հանդեպ սիրո մեջ գերազանցի Սամուել: Նույնիսկ Ենուպի վկայություն չեմ կարող մնալ քան ասել:

4. Երբ Բիթատու Ասված չէ և իր կյանքին հավատարմ կատարեց փրկագործությունը՝ ասում հնազանդվելով տրված հրամանով, ապա փրկագործությունը կորցնում է իր գլխավոր սկզբունքը և ինքնաստ Տեր Հիսուսի խոսքից: «Անկե մեծ սնդ ոչ ոք չունի, քան այն, որ մեկն իր անձն է տալիս իր քաղցրանքի համար» (Հովհ. ԺԵ 13): Այսին հետևյալ աստվածաբանական խոսքից. «Իր անձն տեղե մեծ անմեղքությունից» (Տիմ. Բ 12):

5. Երբ Բիթատու Ասված չէ, այլ պարզապես Ասված Նրան է հանձնել փրկություն այս գործի կատարումը՝ մարդկանց հանդեպ իր սիրու պատճառով ըստ այսմ. «Աստու

ված այնքան սիրեց աշխարհ, որ իր Միայնից Որդուն տեղե...» (Հովհ. Գ 16), ապա առ չի՞ ճանաչում, թե Աստված աշխարհից սիրեց ուր ուրիշի հաշվին: Սակայն այսպես լինել չի կարող, որ Աստված առվածաբանական խոսքը ծիշ չէ հավանակ, չե՞ չե՞նդունում, որ Աստված և Բիթատու մեկն են, ինչպես Բիթատու Ինքն է ասում. «Եւն եւ Հայրս մեկն են» (Հովհ. Ժ 30): Այսպես մեծ հավանական ենք, որ Աստված Ինքն փրկեց մարդկանց, և սա համաձայն է Աստվածայունին. «Երբայց ինչ փրկում, մարդը ինչ փրկում... Սակայն Աստված իրենից ինչ հավան թեմերի մեծեղ» (Մատթ. ԽԵ 8, 16): Այսպիսով ճշմարտություն է մասն ար Պետրոս առաքյալի հետևյալ խոսքը. «Հուսանք ենք կենդանի Սամուել, ով Գրիգորն է բոլոր մարդկանց» (ՍՏժ. Գ 10):

6. Երբ Բիթատու Ասված չի, երբ, միևնույն է՝ մարդիկ Նրան երկրպագումը իրավունք կունենան իրեն Սամուել, քան որ այդ Նա է, որ ոչինչը ստեղծել է նրանց, ինչպես հաստատում է Սուրբ Գրքերը. «Ամեն Ինչ Նրանով, որ եղավ, և առանց Նրա չեղավ ոչինչ, որ եղավ» (Հովհ. Խ 3): Ենուպի վկայությունը ընդունելով, որ Բիթատու մարդկանց Աստվածն է, որ նրանց գնել է իր բանկապիս արքայի և սրբաբարձի իր համար իր Սահարան ժողովուրդը (ՍՏժ. Խ 18-19, Տիմ. Բ 14): Երբ այդպես է, ասում է՞ Գրիգորն է մարդկանց մեծ փրկություն, որ երկրպագում է իր իսկ Աստվածն ու Գրիգոր:

7. Մերը հաստատում ենք Բիթատու աստվածաբանական հանդեպ մեծ հավատով մեծ ոչ միայն այն պատճառով, որ սա ամենիմաստական վկայություն է փրկագործություն անտեսությամբ համար, այլն որ սա հաստատում է Սամուել խոսքի. «Ինչո՞քի մեծեղ կատարել նրանց և ժամանակից կրկնվեմ նրանց» (Օվեան Գ 14):

Ասված փրկագործությունը վերաբերում է Խորեն և այն իրականացնել է, իսկ մեծ գիտնեմ, որ Աստված ճշմարիտ է, ինչպես որ Բիթատու է ճշմարիտ, նրա ասում է. «Եւն եւ Հայրս մեկ են» (Հովհ. Խ 30):

Հայրապետություն
Բարդուղիմեոսյան
Ա. ՄԱՍՆԱԶԱՆԱՍՆԸ

11. 12

ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՑԻ

դեմ լուսնին գունդ-գունդ բուլորին:

Գուկնդ-գուկնդ խաչածել գնդակ,

յաւրինուած երկնից շուրջանակ:

Փառք հաւր եւ որդւոյն յաւետ,
ստորո հոգւոյն յաւիժ եւ յաւիտեան:

Այս բանաստեղծությունն ուղղորդված է

Մի ձեռնակ բաղադրվել է նկատման համար՝
 Երբևէ, որոշակի փայլի կրա շուրջը երևա
 ինչ (լուսատու) առաջևը: Համարում ենք
 (ուրիշ փայլ) է տալիս համարձակել: Տալու
 կառ է գոյցնցում ծաղիկներ, ուստի ար-
 անում: Գարդոցը է հուրիկի մեջ շող-
 ղաղող շուշանի փայլունը: Տալիկները շա-
 իր մեջ են: Կեղևակի նմանակում են
 աստղերին ու լույսը: Մա ամբողջ օրվա
 շարժումն է այդպիսից փայլի գիշեր, են
 քննողակ ներկանի կյանք՝ ծառ ու ծաղի-
 կը շնչադրողը: Մա են տունահայտնի է
 մա են ծնեցող է, որ արարածայտնի է:
 Մալայ ստեղծագործությունն քրոյ արարի
 մեջ՝ ծաղիկ, փայլ, լույս, արեգակ, աս-
 տղի ու խառն, հասուն ու ճեղքում փայլող է հովի
 թեթերին շնչելակները ծաղիկներին քրո-
 լում: Հայն ու շարժում քերող «շ» տալիս
 շողողում քանակայնությ: Մա իրող փայ-
 ղաղակի քանակ: Մա:

Այդպիսի տոնակատի մի պատճառ է «Տան
րուզ» տաղերից մեկը, որի սյուժե նկարագրված
էրու՝ Մասիա արքայի ինչու սպանվեց՝ ոսկերիկ
գաղութով, քեռեղ ծիրակով և ինչ էլիս տալիս
հա ողորկ արքային: Երաւ ատելիք մեղեքներ
վաս սերովքներն են, ձախ կոտից՝ բազմակերպ
քերովքներ, աղջնու՝ գեղեցիկ մատուկներ
կոտնէ գրկից՝ տոնուկան հայ, ծնեղից քան
սախուն ու քանդ, որ եղելու ու փախը են
ձախ Քրիստոսի արհապող հարուրովք: Չաւ
րուզէս տոնն անլիք է գեղեցիկներու՝ ցարդու
րու՝ սայլի նկարագրութայն, այլ արքայի
քեցնող ճողոխ նկարայի ցրակութայն, եւ

Ների տոնական զարդարվածությամբ:

Ըստ ելույթյան՝ Նարեկացին ստեղծում շարժման ու գործողությունների մեջ գտնվող մի հանդիսավոր տեսարան, որ ավելի շատ ասես թատերականացված ներկայացում է՝ ինչ կամ, որ տոյնի է, տոնահանդես Մասի սարի լանջին:

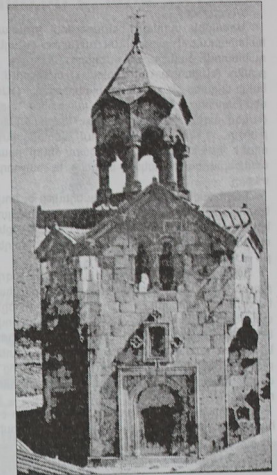
Սա հարության տոնն է, տոների տոնը, ու
Նարեկացին փառաբանում ու ներկայաց-
նում է պատկերների ու խորհրդանշաններ
իր համակարգով:

Այսպես են նաեւ մնացած բոլոր գործերը՝ Այլ բան է կատարում եւս արժեքը, քայլը որով դու եւ նույն զօհն է։ Այս գործերով՝ Նարեկացին հայ գրականության մեջ արմատավորեց թրիստոնեական տոների ուրախ ցնեցող գծը, ուրախախիչ գովքը, փառեղբայրուն միջնադարյան ողբերի մնալով գույների մտքովաւանդով ժպտուն խոսքի անապատ հանձնաւարտությունը։

ՏԱՂԵՐԻ ՎՐԿԵԱՏԸ: Արդեն խոսեցին բախաստեղծական հնչյունաբանության հիմնականում բարձրակարգի մասին, իսկ Նարեկացու երկերի մեջ ունի խիստ գրծունդ կան կիրառություն: Այսինքն՝ այդ հնարան, ինքնակատարյալ գեղագրություն է, այլ տղերքի մեջ Նպաստում է ցնծուն, տոնական, տրամախորտուկների ստեղծմանը:

Այլ օրինակներից ավելացնենք «Յայնութեան» («Աւետիս մեծ խորհրդոյ») տա-
3-րդ մասի սկիզբը, որտեղ միահյուսված
«է (նա), «ա» տառերի առձայնություն ու «ծ»
րի քաղաձայնությունը.

Էն էին անէն եղանի եղակ եղելի՝
անեղիցն աներոյից յալիստեանս,
Անհաս իմանի անկետ ալմուս հասու,
ծոցածագենի ծագումն ծիր մշտածալ
անկոխ:

Օտարաշխուհական այլ հիսարակներից հանդիսանում է շոքապատճառ դալ ալ է, երբ քանակատեղեկական հաջողոր տողը չունի տուրք սկսվում է նույն բառով, որ հաջորդող տուրքը է նախորդող տուրքի հետ տուրք: Ամբողջությամբ այդպես են գրված «Քառասանարկայ գալստեան տնտես», «Տաղ տորդ իսայիլ», («Տաղ լիսացանան իսայիլ»), «Յարութեան» («Անուն աներին ինչ Ասկաված է»), «Ի յարութի ղա-գարի» («Ե՛կ նորոյ նորին իսկ նիլը...»), «Տաղ յարութեան» («Անուն աներին ինչ Ասկաված է...»), «Տաղ համբարձման» (ե՛կ ի միշտ էս...»):

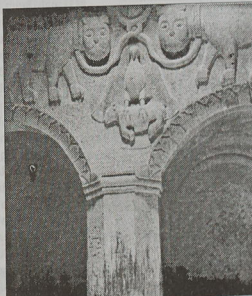
Շարունակությունը՝ էջ 8

«ԵՐԱՆԻ ԱՅՆ ԾԱՌԱՆԵՐԻՆ,
ՈՐՈՆՑ ԱՐԹՈՒՆ ԿԳՏՆԻ ՏԵՐԸ,
ԵՐԲ ԳԱ»

(2014. 09 37)

Արագածի Դէ 4
Սատուն, Սարո աքայաթոն
սատուն ճակապոթից մեր սերունդն է
Իսկ մեր չափարիս բազում
դուռներուն ու հրապայտողուն գը-
նէն էր մէկ ետեալայեղորդութե-
անց, քանիէ մեր սրտի դռները Ար-
ագածից Ստեփանի բռնիչն էր
մերթապալ լույսի առաջ։ Եւ մեր-
չից ժամանակներուն Սատուն
մէկ եղբորդոցն առնաւ ու փորձոն-
դոցնիցի առաջ Լազարեցեղն մեր
ժողովուն, որպէսզի գազան մեր
գործած սխալները, մերտնի ու
ստեղծարարներս մեկ ժամակին
մերտն, այլ մերտնուստ մեզ, ա-
ռաջաբարեղն ու ողորդե մեր
ժողովի ընթացքը դեպի Տիտոշ մեր
Վարպար ճակատադիր։ Ազգովի
դուռները Սատունի, որպէսզի մե-
կ էր քրտան գտնույսմբ ու ողոր-
մաբարեղ։

Եվ արդ, եթե մեր երկրում
որոշանալակային սերն իշխի, որը
Բիսպուրի ամենամեծ պատվով
է, ապա այդ դեպքում մենք
դժվար կհաստատային հաճն լինե-
լուքն Ստոնոն, այլ կանք քննելու
էին արդարություն, տնտեսական
և քաղաքական հարցերը (ա-
վագույն լինովով կատարակ): Ա-
ռանց անսպասելակա է բարդույ-
նայն մարդկանց մեջ չենք կարող
որոշել հասարակարգը ստեղծել,
հրաշ է կատարող օրենքներ ու-
նենք: Իսկ ինչ վերաբերում է ժո-
ղովրդավարությանը, ապա հա-
պառել է ընդունել իր դպրոցն ան-
հատական, այլ՝ ազատություն
կամուտ պատվիրանների շրջա-
կալներում:

Ներկա ժամանակաշրջանում քաղաքի մեջ առկա են բնակման և աշխատանքի գտնելու համար բարենպաստ պայմաններ։ Երեւոյթներով, որով մարդիկ կարող են աշխատանքի գտնել, կարող են ստանալ բոլոր անհրաժեշտագույնը և հաստատվել։ Անշուշտ վերջին ժամանակներում մեր կյանք մուտք են գործել գիտատեխնիկական նվաճումներով լեցած բերվածք արտեքներ։ Մակայն մեզ համար մեծագույնը այստեղ ժողովրդիկին հեղեղող-մշակութային արտեքներ, աշխարհային կյանքին և արդեակերթի միջոցով ապահովում են։ Եւ այն այսօր ձեւակործում է Լեւոնտիյի բեղադրած նյութապաշտպան սկզբունքներին համապատասխան։ Գալ ժողովուրդը, որն ունի հարուստ հեղեղ ժառանգություն, որի ողջ ամպունայն անցյալը եղել է պայքար հսուկն սփռուհեակ հեղեղումաւոր, քիտուհեակ սպրեւեակերթի պահպանում, որը եղել է քիտուհեակութայն շահակրն աշխարհում, բլւեղեւ և ընդունի գրաբնագաղթի կյանք հեղեղող ու բարդութայն ու քիտուհեակութայն դրամանը։

Այսօր ազգովի փնտրում ենք
ամեն բան, բացի Աստուծոց, ինչ
պետ սաղմոսերգուն է ասում. «Տե-
րը երկնքից նայեց բոլոր մարդ-
կանց որդիներին» տեսնելու, թե
կա՞ մի իմաստուն, որ Աստծուն
կարող է օգնել խոտորվեցին

միասին անպիտան դարձան» (Մարտ. ԺԳ 2, 3): Եվ ինչպե՞ս Աստված կարող է մեզ հայտնվել, եթե չորոնեսք մեկ անգամ մեզ տրված կյանքի իմաստը, եթե մեր օրերն անցկացնեսք անակամալակ՝ հոգաբարձու խնոջույնների տրվելով:

Եվ արդյոք մտաբերո՞ւմ եք, որ Տեղ խոստացել է երկրի վերադառնալ աստվածաճաշին ողջ գործը թյամբ եւ փառքով՝ անկապ երկու գլխով։ Դասե՛նք ընդհանուր։ Այո՞, շատ շուտով՝ մենք ականատեսներ կլինենք թագավորներին՝ Թագավորի՝ Դիտուս Զրիխտսի փառահեղ երկրորդ գալյալային։ Ուրեմն արթնանա՛նք խորը քնից եւ ազգովի ցափաչանա՛նք։ Ողիկ գալյալայինը սպա-
նա՛նք։ Սուրբ Գրքի վերջին տողերին

լինեց ունկկոյի. «ես գալիս եմ
շուտով»: Ամեն: Ե՛կ, ՏԵ՛ր Հիսուս
Քրիստոս» (Հայտ. ԻԲ 20, 21): Նրան
փառք Հոր եւ Սուրբ Հոգու հետ
այժմ եւ հավիտյան հավիտենից:

Արսեն ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Խնդրվում անդրադարձել է նաև Սա-
րաճ քոթոն կարտիկիայը՝ աշխ-
ատավածաշնչի տվյալ համարը, գրում
պա արին, զի նախ մկրտացիք բոլոր
մկրապգրելով յանձինս, եւ ապա ըն-
ծութեանն ճաշակելով» (Մարգիս Շն-
տմիտիւթիւմ մեր ուսումնասիրողը
է 1153-նաթ Բաղնիսմանուհարաճն

[illegible]

បំណងប្រាថ្នា:

ըրգիս Շնորհալիս իր «Սպանություն առապարհային» մեջ: Նա, մեկնաբանելով է. «Եւ վասն այնորիկ նախ ջոր եւ ալն զմեռելորիւն մարմնոյն Զրիստոսի յել զարիւն՝ զկենդանորիւն առառապարհային» (Ե 583):

ունքը՝ համաճում ենք հետևյալին, որ Վաղը եկեղեցում եղել են Ս. Պատա-
ան երկու Ավանդությաններ: Հայերս
դասկերու Սրբազան Ավանդությունը, ո-
հայր ս. Գրիգոր Լուսավորչից: Անա-
ռոշն է բոլոր նաև գիտու ըմպման մեր

ա գործածության մեջ քաղկեղոնակա-
լկնելու վտանգ են տեսել:
ի մարմնի անապականության խոր-
գիմին նույնպես պետք է անապակ փ-
ծությունը:

Ս. Արդուտյան խորհրդի նշանակն է,
մնաստ է Տիրոջ կողից բխած ջրի պա-
ռ, որովհետև Տիրոջ մարմնի եւ արյան
խաչելությունը՝ Վերջին ընթրիքի ժա-
Տորակս սրկ. ԲԱՌՈՒՅԱՆ

Suppose that $\mathbf{A} = \mathbf{A}^T$ and $\mathbf{A} \geq 0$. Then

ԱՄՊՐԱԿ ԲԱԺԱԿԻ

ԵՆՆԻՐԸ ՀԱՅ ՎԱՐՐԱԴՈՒՏԱԿԱՆ
ՄՏՔԻ ԱՆՐԱՍԱՆՈՒՄ

Սկիզբը՝ էջ 5

Խորադիրքի ժաղացմանը իր երկախորդության սեղ կրկին այն հասարակոյ Սկոտոբայան և Հաղորդական խորհուրդներն է տեսնում: Թե ինչու է Հովհաննէսն աւտու է, որ Խոզին, ջուրը և արշունը մեկ են, մա պատասխանում է. «Մի են ըստ Խորհրդոյ, այլ ո՞ր ըստ Խառնակելոյ, զի մկրտեալք ջրով ընդունին զԽոզին և հաղորդին մարմնոյ և արեանն Տեառն» (Խորադիրքի Թրուտմանիւ, էջ 195):

Տաճառ վարդապետ (Թ-Ժդդ.), Թովմա վարդապետի հարցումներին պատասխանելիս, այս հաճախի կապակցությամբ գրում է. «Իսկ առ կիրակոյ մարմոյնի եւ ընկօյի արեանն զի՛ն՝ զրեակն եւ Յովաննէ Աստուածաբան ասէ. «Հոգին եւ ջրոյն եւ արինն մին են իրեանն» (Ա Հովն. Ե 8) (նույն տեղում, էջ 31):

[illegible]

ապագան՝ ձեր և սույն ժողովրդի (հասարակ հաստատություն, էջ 40-41):

Խորհրդի անդգադարելի մասն է Մարգի Հնրոսիսին՝ «Սկնրոսիսի» եօրանց թրոցը կարողոյիկեայց՝ աշխատանք մը: Նա, ճնկարանքով Լստովամաշին՝ տվայ կհատր, գրտու է. «Եւ զիսն այնիցն յայտ քոր և ապա աքրին, զի նայի սկնրոսեցին ջողով գնեւորոյրին մարտնոյն Հրիստոսի նկարաբերով յանձնին, և ապա քանց գալիոն՝ զիցնդանորին աստուածաբանացն» (Մարգի Հնրոսիսի էջ 583):

Ամփոփելով մեր ուսումնականությունը հանգում ենք հետևյալին. 1. Ամենայն հավանականությամբ Վաղ Եկեղեցուն երկն է՝ Պատար-
նալի ընթացքում զինու զործանալուն երկու Ավանդություններ: Հայտնա-
բերելու ենք անպակաս զինով պատարագելու Մրցակա Ավանդությունը, ո-
րը մեզ է փոխանցվել մեր հավատի հայր ս. Գրիգոր Լուսավորիչից: Անա-
պակ զինու կիսառանկ հարցում իր իրոյնն է բողիկ նաև զինու ընդամեն մեր
չափսիսի սովորությունը:

2. Մեր քաղաքի ջրախառն գինու գործածության մեջ քաղկեդնոնականության, նետտրականության մեջ ընկնելու վտանգ են տեսնել:

3. Եթե քաղաքի հազար Հրիստոսի մարմնի անապականության խորհուրդն ունի, ապա Մ. Հաղորդության գինին նույնպես պետք է անապակ լինի, որով անապական կլինի փրկագործությունը:

4. Ավետարանիչները եւ Պողոս առաքյալը, երբ խոսում են Տիգրե կոմսի Կ. Հաղորդության խորհրդի հաստատման մասին, չեն հիշատակում գիտնոյ չոր խառնուրդը:

5. Հրիստոսի կողմից բխած ջուրը Կ. Ալկրուտության խորհրդի նշանակն է, իսկ արդուն Կ. Հաղորդության: Անժնատն է Տիգրե կողմի բխած ջրի պատկան կապին ջրահամուրդյան հետ, որովհետեւ Տիգրե մարմինն է արյան խորհուրդի հաստատուից նախկան խաչիկությունը: Վերջին ընթրիքի մասնակց:

Տոգրան սրբ. ԲԱՐՈՒՅԱՆ

... ..

